

ΠΡΟΣ:

Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ)
Πειραιώς 132
Αθήνα 11854

Αρ. Πρωτ. ΕΣΠΕΝ 24022

Αθήνα, 16.07.2024

Θέμα: Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΑΕΥ επί της εισήγησης της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. για την τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης αναφορικά με τις χρεώσεις μη συμμόρφωσης καθώς και των σχετικών παραμέτρων

Αξιότιμοι κύριοι/ Αξιότιμες κυρίες,

Με την παρούσα επιστολή, ο Σύνδεσμός μας επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του επί της ανωτέρω δημόσιας διαβούλευσης, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των χρεώσεων μη συμμόρφωσης (ΧΜΣ) μέσω των σχετικών μελετών του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Πέραν της γενικής τοποθέτησης μας αναφορικά με την προτεινόμενη από την ΑΔΜΗΕ Α.Ε. αυστηροποίηση του πλαισίου των ΧΜΣ, θα θέλαμε ειδικότερα να σχολιάσουμε τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στα άρθρα 100 «Συνέπειες σημαντικών συστηματικών αποκλίσεων της ζήτησης» και 101 «Συνέπειες σημαντικών συστηματικών αποκλίσεων της παραγωγής των Χαρτοφυλακίων Μονάδων ΑΠΕ» του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης (ΚΑΕ).

Γενικές παρατηρήσεις

Κατ' αρχάς, θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι όπως αναφέρεται από τον ΑΔΜΗΕ στη «Μελέτη για την παρακολούθηση σημαντικών συστηματικών αποκλίσεων της ζήτησης και την αξιολόγηση των υφιστάμενων παραμέτρων υπολογισμού της αντίστοιχης χρέωσης μη συμμόρφωσης», όσον αφορά τη διερεύνηση πιθανού οικονομικού οφέλους:

«Διαπιστώνεται ότι οι συμμετέχοντες στην πλειοψηφία τους (90%) ζημιώνονται σε σχέση με το ιδεατό σενάριο της τέλει πρόβλεψης, ενώ μόνο για το 10% αυτών προκύπτει μικρό οικονομικό όφελος στο σύνολο του εξεταζόμενου διαστήματος.»

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της διερεύνησης της συσχέτισης των αποκλίσεων ζήτησης:

- Όσον αφορά τη συσχέτιση της κατεύθυνσης αποκλίσεων φορτίου του Προμηθευτή με την κατεύθυνση απόκλισης του Συστήματος: **«Διαφαίνεται ότι η Αγορά Εξισορρόπησης λειτουργεί αποτελεσματικά αφού δεν προέκυψε συστηματική συσχέτιση της κατεύθυνσης της συμπεριφοράς των Προμηθευτών με την κατεύθυνση της απόκλισης του Συστήματος.»**
- Όσον αφορά τη συσχέτιση της απόκλισης ζήτησης με τη διαφορά της τιμής αποκλίσεων και της τιμής Αγοράς Επόμενης Ημέρας: **«Για το σύνολο των Προμηθευτών προκύπτει συντελεστής συσχέτισης εντός του διαστήματος [-0.26 , 0.08], γεγονός που υποδηλώνει σχετικά ουδέτερη συμπεριφορά. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι δεν υπάρχει δυνατότητα πρόβλεψης της τιμής Αποκλίσεων από τους Προμηθευτές.»**

Από την ανάλυση του Διαχειριστή, είναι σαφές ότι – ανεξάρτητα από την ύπαρξη μηχανισμού Χρεώσεων μη Συμμόρφωσης – δεν υπήρξε οποιαδήποτε ένδειξη ότι οι Εκπρόσωποι Φορτίου ενήργησαν με συστηματικό τρόπο για την πρόκληση αποκλίσεων με στόχο να αποκομίσουν οικονομικό όφελος.

Στη μελέτη του ΑΔΜΗΕ αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι:

«Ειδικά για τους δύο συμμετέχοντες που ακόμη και μετά την επιβολή των ΧΜΣ έχουν πιθανώς αποκομίσει κέρδη (βλέπε γραφήματα ενότητας 3.2), αυτά παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα και πιθανώς να προέκυψαν τυχαία.»

Συνεπώς, ακόμα και η αναγκαιότητα επιβολής Χρεώσεων μη Συμμόρφωσης, πόσο μάλλον η αυστηροποίηση τους, δεν τεκμαίρεται στην ανάλυση και την εισήγηση του Διαχειριστή, εφόσον ο βασικός λόγος εφαρμογής τους είναι η πρόληψη στρατηγικών συμπεριφορών, και όχι η αντιμετώπιση των αποκλίσεων, που ούτως ή άλλως συντελείται στις ειδικές για τον σκοπό αυτόν αγορές.

Επιπρόσθετα, σημειώνουμε ότι υπό τις παρούσες συνθήκες, ελλείψει κατάλληλου πλαισίου και υποδομών που θα επέτρεπαν τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων μεγαλύτερης ακρίβειας και λεπτομέρειας (granularity), τίθενται σαφείς περιορισμοί και ως προς τη δυνατότητα των Εκπροσώπων Φορτίου ή ακόμη και του Διαχειριστή, να προβούν σε οποιοσδήποτε ενέργειες για τη βελτίωση των προβλέψεων τους.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, εάν το υπό διαβούλευση πλαίσιο είχε εφαρμοστεί κατά τους πρώτους έντεκα (11) μήνες του 2022 επί των αποκλίσεων που παρατηρούνται σε επίπεδο συστήματος ανά 15λεπτη περίοδο, το κόστος των ΧΜΣ επί των συστημικών μεγεθών της ζήτησης κατά την περίοδο εκείνη θα ανερχόταν σε € 2,98 εκ., υψηλότερο κατά περίπου 6.500% έναντι του αντίστοιχου κόστους των ΧΜΣ βάσει της υφιστάμενης μεθοδολογίας, το οποίο υπολογίζεται σε € 45 χιλ.¹ Καθότι η ανάλυση αυτή είναι ενδεικτική μόνο, της εξαιρετικά μεγάλης ποσοστιαίας αύξησης του κόστους των ΧΜΣ που συνεπάγεται η υπό διαβούλευση αυστηροποίηση του πλαισίου, και δεν αποδίδει το ύψος της πρόσθετης επιβάρυνσης σε απόλυτα μεγέθη, θα προτείναμε να δημοσιοποιηθεί από τον Διαχειριστή, για την καλύτερη ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων, σχετική συγκριτική ανάλυση που θα αποτυπώνει σε ευρώ (€) τόσο το υφιστάμενο κόστος των ΧΜΣ για το σύνολο των συμμετεχόντων, όσο και το αντίστοιχο κόστος που θα προέκυπτε από την εφαρμογή του υπό διαβούλευση πλαισίου.

Συνεπώς, δεδομένου ότι τόσο οι Εκπρόσωποι Φορτίου όσο και ο Διαχειριστής, αδυνατούν επί του παρόντος, με τα υφιστάμενα εργαλεία, να βελτιώσουν την ακρίβεια των προβλέψεων τους, η **εισήγηση του ΑΔΜΗΕ για την αυστηροποίηση του πλαισίου των ΧΜΣ, αφενός θεωρούμε ότι στερείται επαρκούς οικονομικής και ρυθμιστικής τεκμηρίωσης και αφετέρου εκτιμούμε ότι θα οδηγούσε σε υπέρογκη αύξηση του κόστους των ΧΜΣ.**

¹ Στην εν λόγω εκτίμηση οι ΧΜΣ δεν υπολογίζονται ως άθροισμα των επί μέρους ΧΜΣ του κάθε Προμηθευτή, αλλά ως ΧΜΣ που θα επιβάλλονταν εάν οι αποκλίσεις σε επίπεδο συστήματος προκαλούνταν από έναν μόνο Προμηθευτή. Δεδομένου ότι σε επίπεδο συστήματος οι θετικές και αρνητικές αποκλίσεις των Προμηθευτών αντισταθμίζονται, τόσο το πραγματικό κόστος των ΧΜΣ της περιόδου εκείνης βάσει της υφιστάμενης μεθοδολογίας όσο και το εκτιμώμενο συνολικό κόστος των ΧΜΣ στο υπό διαβούλευση πλαίσιο, ως άθροισμα των ΧΜΣ όλων των Προμηθευτών, είναι σαφώς πολύ μεγαλύτερο των € 45 χιλ. και των € 2,98 εκ. αντίστοιχα.

Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε ότι **το ύψος των ΧΜΣ καθώς και των σχετικών παραμέτρων δεν θα πρέπει να τροποποιηθεί** και σημειώνουμε ότι τυχόν αύξηση του κόστους των ΧΜΣ, ιδίως υπό την παρούσα χρονική συγκυρία της ήδη αυξημένης μεταβλητότητας του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας στις χονδρεμπορικές αγορές, θα συνέτεινε στην περαιτέρω αύξηση του κόστους προμήθειας με το οποίο εν τέλει επιβαρύνονται οι καταναλωτές.

Επί του άρθρου 100 του ΚΑΕ (Συνέπειες σημαντικών συστηματικών αποκλίσεων της ζήτησης)

Υιοθετείται από τον Διαχειριστή προσέγγιση σύμφωνα με την οποία οι Προμηθευτές έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν διορθώσεις των ποσοτήτων που αγοράζουν εντός του μήνα, καθώς η προτεινόμενη ΧΜΣ υπολογίζεται επί της μηνιαίας κανονικοποιημένης απόλυτης απόκλισης. Κατ' αρχάς, η διόρθωση στην οποία γίνεται αναφορά επικαλείται εκκαθαρίσεις που λαμβάνουν οι Προμηθευτές εντός του μήνα (week+1) και όχι τις εκκαθαρίσεις επί των οποίων πραγματοποιούνται οι χρεώσεις (week+7). Σημειώνεται ότι οι εκκαθαρίσεις «week+1» παρουσιάζουν συχνά σημαντική απόκλιση από τις «week+7». Συνεπώς, οι Προμηθευτές καλούνται να διορθώσουν τη θέση τους δίχως να έχουν πρόσβαση στην απαραίτητη πληροφορία και τελικά δίχως να έχουν τα απαραίτητα μέσα για να προβούν σε ακριβέστερη δήλωση ζήτησης.

Σημαντικό ρόλο σε αυτό το ζήτημα παίζει η κατανάλωση χαμηλής τάσης (ΧΤ), η οποία, λόγω έλλειψης τηλεμέτρησης, παραμένει απολύτως ασαφής αναφορικά με τις πραγματικές ποσότητες που απορροφώνται ανά ώρα. Ως εκ τούτου, οι όποιες διορθώσεις ενέχουν σε μεγάλο βαθμό το στοιχείο της τυχαιότητας, αφαιρώντας από τους Προμηθευτές τη δυνατότητα να ελαχιστοποιούν το περιθώριο σφάλματος.

Η βάση πάνω στην οποία αιτιολογείται η τροποποίηση του συγκεκριμένου άρθρου είναι απολύτως προβληματική και από ρυθμιστική σκοπιά. Ακόμα και αν υποθεθεί ότι οι Προμηθευτές «είχαν τη δυνατότητα να διορθώνουν την απόλυτη μηνιαία κανονικοποιημένη απόκλιση κατά τη διάρκεια του μήνα προβαίνοντας σε θετικές αποκλίσεις όταν οι αποκλίσεις των προηγούμενων ημερών του μήνα ήταν αρνητικές και αντίστροφα» (την οποία δυνατότητα δεν έχουν), η προσέγγιση είναι προβληματική. Επί της ουσίας, η προτεινόμενη ρύθμιση καλεί τους Προμηθευτές να προκαλέσουν σκοπίμως ανισοζύγια ώστε να διορθώσουν τη θέση τους. Συνεπώς, η προτεινόμενη ρύθμιση παρέχει οικονομικό κίνητρο για την τεχνητή πρόκληση ανισοζυγίων. Είναι προφανές ότι **η συγκεκριμένη πρόβλεψη δεν συντελεί στην αποδοτική λειτουργία των αγορών, αλλά αντιθέτως εισάγει πολυπλοκότητα και πρόσθετο κόστος.**

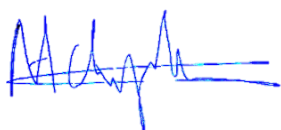
Επί του άρθρου 101 του ΚΑΕ (Συνέπειες σημαντικών συστηματικών αποκλίσεων ΑΠΕ)

Αρχικά, παρατηρούμε διαφοροποίηση στον τύπο υπολογισμού της συνιστώσας $UNCBALR_{DEV}$ μεταξύ της εισήγησης του Διαχειριστή και της σχετικής μελέτης. Θα θέλαμε επομένως να διευκρινιστεί ποιος εκ των τύπων προτείνεται για τον υπολογισμό της συνιστώσας.

Επιπλέον, στην εισήγησή του ο Διαχειριστής εκτιμά πως, κατόπιν της προτεινόμενης τροποποίησης, οι χρεώσεις θα μειωθούν. Προκειμένου να διατηρηθεί το αντικίνητρο για πρόκληση αποκλίσεων προς μια κατεύθυνση, ο Διαχειριστής προτείνει τη μείωση του ελάχιστου επιτρεπτού ορίου $TOL_{r,DEV,NORM}$ σε 3%. Ωστόσο, θεωρούμε πως η τιμή αυτή είναι εξαιρετικά μικρή και μπορεί να επιβαρύνει ακόμα και ένα περιορισμένου μεγέθους χαρτοφυλάκιο, το οποίο δεν έχει μεγάλες δυνατότητες ελαχιστοποίησης των αποκλίσεων. Επομένως προτείνουμε να παραμείνει τουλάχιστον 5% όπως ισχύει.

Συνολικά, κρίνουμε πως η γενικότερη αλλαγή που προτείνει ο Διαχειριστής στον τρόπο υπολογισμού της συνιστώσας *UNCBALR_{DEV}* δεν είναι απαραίτητη. Όπως αναφέρει και η σχετική μελέτη, βάσει των διαγραμμάτων των συσχετίσεων προκύπτει το συμπέρασμα ότι δεν διαφαίνεται η δυνατότητα πρόβλεψης της τιμής Αποκλίσεων εκ μέρους των ΦοΣΕ ΑΠΕ. Συνεπώς το επιχείρημα στο οποίο ο Διαχειριστής στηρίζει την πρόταση τροποποίησης – «Δεδομένου ότι οι Συμμετέχοντες δύναται να αποκομίσουν οφέλη από τη διαφορά της Τιμής Εκκαθάρισης Αγοράς Επόμενης ημέρας και της τιμής Αποκλίσεων για κάθε Περίοδο Εκκαθάρισης Αποκλίσεων, και επομένως για να παρέχεται αντικίνητρο από τις Χρεώσεις Μη Συμμόρφωσης θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη την διαφορά των τιμών για κάθε περίοδο και να μην συμψηφίζονται αρνητικές με θετικές διαφορές» - δεν στοιχειοθετείται.

Με εκτίμηση,

Μίλτος Ασλάνογλου
Γενικός Διευθυντής